

Democràcies

XAVIER MAUREL
ECONOMISTA

EL PRESTIGIOS historiador Emilio Gentile ha dedicat recentment una publicació a “l’entropia de la democràcia”, que parla sobre el passat i el present d’aquesta forma de fer política. És avui dia una característica comuna el fet el poder polític es concentra més en governants, lligats a potentats econòmics i financers. També passa que els qui no són potentats arriben a ser governants, amb un electorat que els facilita una publicitat que tendeix a la personalització

de la política i la promoció del *carisma* del líder.

La democràcia es va crear a l’antiga Grècia, en un període relativament curt, de només dos segles; i era una democràcia directa. Va seguir, en un període un xic més llarg, en la durada de la sobirania de Roma en el període de la república. Després, durant dos mil anys, la democràcia va desaparèixer de la política. Més tard, durant el segle XVIII, malgrat es parlava de democràcia no

era sinó ocupada per manta de privilegis heretats, creats en la veritable democràcia gràcies a la Revolució Nord-americana i la Revolució Francesa. Més properament, dues guerres mundials van influir en els canvis.

Així mateix, assenyala Gentile, l’antiga democràcia grega és la mateixa que la dels nostres dies: és possible que el poble pugui governar-se a si mateix?; sempre tria els millors governants?; són els governants elegits pel poble per al bé comú o per a interessos propis?; com es pot evitar que els governants triats pel poble puguin convertir-se en oligarquia i instaurar així una autocràcia amagada per la demagògia?; cal centrar el poder en mans del líder per assegurar al país una governa-

bilitat eficaç en una democràcia?; com evitar que el poble confiï en el líder i cregui amb promeses amb un gran futur radiant? Pensem-ho. L’historiador Emilio Gentile ens diu que prefereix definir-se com a *amic de la democràcia* i no simplement com a *demòcrata*; perquè amb freqüència qui es defineix, qui fa ostentació de ser-ho, en realitat és un hipòcrita de la pitjor espècie, quan la seva hipocresia és lucre amb el bé públic, després d’haver conquerit un escó del Parlament o una poltrona al govern. En canvi, persones com el gran Winston Churchill van afirmar que “ningú pretén que la democràcia sigui perfecta o omniscient. De fet, s’ha dit, que la democràcia és la pitjor forma de govern, amb l’excepció de totes les altres que l’han

provat”. D’altra banda, en les democràcies actuals, tal com diu Emilio Gentile, hi prevalen les oligarquies de govern i de partit; la corrupció de la classe política; la demagògia dels líders; l’apatia dels ciutadans; la manipulació de l’opinió pública; la degradació de la cultura política i dels anuncis. Dit això, Winston Churchill immediatament de la victòria, democràticament, la majoria dels electors britànics van enviar a casa seva el salvador de la democràcia. Als qui acusaven els britànics d’ingratitude Churchill els va replicar: “Aquesta és la democràcia per la qual hem combatut.” Em sembla raonable com entén la democràcia. Si som realistes, el món no sembla gaire disposat a un simple demòcrata. Jo m’estimo la democràcia.